

Voor regie, decors en kostumes tekent Ekkehard Grübler. Hij duidt de plaats van handeling als een soort morbiede nekropool, onder de donkere vlerken van de dood. Het koor (waarvan de diverse stempartijen niet te onderscheiden zijn), is als een bende in ontbinding zijnde lijken, gehuld in akeelige zwarte gewaden en op hoge trappen gezeten. In deze wrange ruimte heerst een volstrekte anonimiteit; het vervreemde konstante tegenlicht gaat op de duur vermoeiend werken.

Interventies van het ballet moeten het zo goed als totale gebrek aan actie opvangen. Karnavaleske confettiflinteren, grote waaiers in fluorescerende kleuren roepen meer de perverse *Folies Bergère* op dan de uitgelaten volksvreugde in een antieke stad. In het laatste bedrijf streekt de clowneske Herakles fel af in het loodzware kader, maar zijn verschijning veroorzaakt al evenmin een verademing. De titelfiguur is de spil van het werk. Sylvia Sass heeft zich als dramatische sopraan een wereldreputatie opgebouwd, maar voor deze rol is

ze niet echt geschikt. Voor de figuur van Alkestis zou een lichter stemtype welkom zijn. Bovendien is haar uitspraak van het Frans zo goed als onverstaanbaar. Wel dient gezegd dat deze zangeres een aantrekkelijke verschijning is en zich zeer imponerend in haar personage inleeft. In de wat ondankbare partij van Admetos lijkt Eberhard Büchner meer op zijn plaats door zijn soepele en fraaie tenor. Op de nevenfiguren gaan we niet in; interessanter is het te wijzen op de prestaties van het orkest. Onder leiding van Kenneth Montgomery wordt er fris gemusiceerd, het ensemblespel is van een krokanke lichtheid - veel makkelijker te verteren dan het zwaar drukkende gebeuren op het toneel.

Sprekens we tot slot nog een vrome wens uit: dat het programmaboek met minder drukfouten gezegend mag zijn, want de zo grote zorg der samenstellers kan echt zonder die schoonheidsfouten!

Marc Van Kerckhoven

BOUWMATERIALEN

N.V. SCHEERDERS van KERCHOVE'S VERENIGDE FABRIEKEN
2700 Sint-Niklaas Aerschotstraat 122 TEL. (031) 77.09.61

brrr ... ussel, uit de diepvrieskast?

bernard lietaer

Een buitengewone bijdrage aan de Vlaamse problematiek over Brussel was het veelzijdig dossier van Kultuurleven, ingeleid door Kris van Leuvens bijdrage "Brrr... ussel, een diepvriesartikel" (1)

Op politiek, economisch en financieel vlak lijkt Brussel inderdaad een rampzalige toekomst tegemoet te gaan. In de meest recente staatshervorming wordt een politieke oplossing voor de hoofdstad op Belgisch vlak zelfs niet meer besproken, blijkbaar *sine die*.

Op economisch vlak wordt Brussel armer: niet alleen daalt het gemiddelde inkomen van de bevolking, maar ook het bevolkingsaantal vermindert met 10.000 inwoners per jaar. Sinds 1974 zijn meer dan 60.000 arbeidsplaatsen verdwenen, en in de jongste jaren heeft men een echte ineenstorting van de immobielmarkt meegemaakt.

Op financieel vlak, kan men vaststellen dat de eerste Belgische gemeente die internationaal in failliet werd verklaard, één der 19 gemeenten van de agglomeratie was, nl. Vorst. De gemeente werd in maart door de Lloyds in staking van betaling verklaard (vroeger dus dan het failliet van Luik, waarover zoveel werd gesproken en geschreven...). Scharabeeck kan zijn OCMW-lasten ook niet meer aan.

De centrale idee in dit artikel is dat precies deze vraag, wie er voor het dagelijks leven zal betalen, binnenkort wel eens Brussel uit de diepvrieskast zou kunnen halen. Een diepere analyse toont ook aan dat deze buitengewoon ongunstige omstandigheden ook opportuun zouden kunnen zijn. En dit niet alleen voor Brussel zelf, maar ook voor Vlaanderen in het bijzonder, en misschien zelfs voor Europa over het algemeen... De vijf volgende voorstellen samen zouden niet alleen een aanneembaar compromis kunnen vormen voor de twee gemeenschappen op korte termijn, maar zouden ook deel kunnen uitmaken van een economisch leefbare strategie op langere termijn. Strategie die naar een nieuw economisch leven voor de agglomeratie en haar getele omgeving zou leiden.

1. brussel = een europese stad

Het eerste voorstel, op het politiek vlak, bestaat erin het stemrecht toe te kennen aan de inwoners van de 19 gemeenten die uit één der 10 EEG-landen afkomstig zijn. Bijvoorbeeld: alle burgers van één der 10

(1) Kultuurleven 6/81.

EEG-landen die sedert minstens 3 maand gedomicilieerd zijn in de agglomeratie, hebben stemrecht, en kunnen zelfs verkozen worden, indien zij er reeds 3 jaar verblijven.

Eén Brusselaar op vier inderdaad is buitenlander, en meer dan één derde van die buitenlanders zijn afkomstig uit de EEG. Deze groep vormt tevens een zeer dynamisch en actief onderdeel van de bevolking.

Een klein maar symbolisch belangrijk voorbeeld: weet men hoe het komt dat de Grote Markt van Brussel niet meer als parkeerterrein wordt gebruikt? Gewoonweg doordat een aantal inwoners van Brussel en buurten de markt bezetten met bordes met de vermelding: "De Grote Markt is geen parkeerterrein". Na verscheidene weken heeft het gemeentebestuur dan maatregelen moeten treffen en werd deze plaats weer het open hart van de stad. Deze inwoners waren de *engelstaligen* van Brussel...

Het is duidelijk dat de aanwezigheid van een honderdduizendtal EEG-inwoners in de stad een belangrijk, maar volledig ongebruikt menselijk potentieel betekent, dat nieuw bloed en een belangrijke impuls zou kunnen zijn voor nieuwe internationale en lokale ideeën.

2. brussel = een kosmopolis

Aan de basis van de onoplosbare problemen met Brussel, ligt de taalproblematiek. Zou het niet mogelijk zijn deze problematiek te transcenderen en tegelijkertijd de Brusselse Vlamingen een definitieve garantie tegen de minorizatie van hun taal te geven?

Het tweede voorstel houdt hiermee verband: er wordt een taalreferendum gehouden waarin men aan alle inwoners van de Brusselse agglomeratie vraagt aan welke 2 talen zij de voorkeur geven van alle talen die in de EEG-landen officieel gebruikt zijn. Elke taal van de EEG die ten minste 100.000 stemmen verkrijgt, wordt een wettelijke voertaal van de agglomeratie. Waarschijnlijk zullen drie of vier talen gekozen worden: het Frans, het Nederlands, het Engels en misschien het Italiaans (en later het Spaans wanneer Spanje lid wordt van de EEG).

Dit zou toelaten het internationaal karakter dat Brussel reeds de facto kent, vast te leggen en misschien de blokkades tussen de twee Belgische taalgemeenschappen te overschrijden door de Nederlandstaligen een definitief statuut te verzekeren in Brussel. Indien het resultaat positief is, kan men later geleidelijk de taalkenue uitbreiden door het minimum aantal stemmen om voertaal te worden op bijvoorbeeld 50.000 te brengen.

3. logistiek voorstel: brussel = ekologische stad

Laten we een ogenblik veronderstellen dat het openbaar vervoer in de agglomeratie gratis zou zijn. Het stadsverkeer zou minder met de wagen gebeuren, wat een positieve invloed zou uitoefenen op het verkeer en op de algemene kwaliteit van het leven in de stad. De toenemende mobiliteit van de bevolking bevordert een makkelijkere verbinding tussen een eventuele werkgelegenheid in de ene hoek van de hoofdstad en een huidige werkloze aan het andere eind van de stad. Deze inversie van de actuele prijzenpolitiek in het openbaar vervoer zou zelfs de meest effek-

tieve maatregel kunnen zijn om meer werkgelegenheid te verschaffen in een stad die gericht is op dienstverlening.

Deze politiek kan niet van vandaag op morgen toegepast worden. Men zou best op kleine schaal beginnen b.v.: kosteloos transport op zondag, en later een geleidelijke prijsvermindering op de werkdagen.

Maar wie zal daarvoor betalen? Dat kan minder kosten dan op het eerste gezicht lijkt. De investeringen in infrastructuur (d.i. Metro-tunnels, transrails, depots, enz.) zijn inderdaad veruit de zwaarste kosten van de MIVB en deze worden in ons voorstel niet betrokken. De actuele infrastructuur zou enkel meer intensief gebruikt zijn.

Bovendien, één derde van de loonkosten gaat naar verkoop en controle van tickets, kosten waarmee men eventueel supplementaire conducteurs zou kunnen betalen. Een groot deel van de onkosten zou ook kunnen gedekt worden door een vignet te betalen waarmee men in de stad gratis kan parkeren.

Men moet ook opmerken dat het huidige systeem de facto een sterke subsidiëring inhoudt voor de autogebruiker in de stad, daar de kosten van de infrastructuur voor het autogebruik in de stad als vrij goed worden beschouwd. De automobilist betaalt inderdaad noch de kosten van de autowegen, noch het straatonderhoud, de verkeersagenten, tunnelkonstruktie of -onderhoud, enz. (terwijl de gebruiker van het MIVB de equivalente infrastructuur wél moet betalen).

4. brussel = directe democratie

Brussel is één der meest gekabelde steden ter wereld wat de teledistributie betreft. Deze kabels zijn coaxiaal d.w.z. voorzien voor uitwisselingen van gegevens in de twee richtingen (zelfs indien ze nu slechts in één richting gebruikt worden).

De vierde idee, die misschien de meest controverse en futuristische lijkt, zou zijn deze investering in de elektronische communicatie infrastructuur te gebruiken om een experiment in directe democratie te verwezenlijken. Laten we toch beklemtonen dat al de nodige technologie nu reeds bestaat. Men zou inderdaad bestaande elektronische technologie kunnen toepassen op het klassieke referendumsysteem van Zwitserland.

Het systeem zou als volgt kunnen functioneren. Elk thema met betrekking tot het beheer van de agglomeratie dat een minimum aantal (b.v. 3000) handtekeningen behaalt, bekommt 1 uur zendtijd in het lokale teledistributiesysteem, en dit in de verschillende voertalen van de agglomeratie. De tegengestelde opinies hebben recht op antwoord gedurende een zelfde tijdsopname. Zo zou men b.v. debatten kunnen houden over 1 of 19 politiemachten in de agglomeratie, over de ruimtelijke ordening van de stad, enz.

Eenmaal per maand stemmen de Brusselse burgers - elektronisch thuis - over de onderwerpen die in de afgelopen maand behandeld werden. Zo zou de directe democratie kunnen verwezenlijkt worden door een 'Elektronische Agora'.

Het beheer van de stad zou dus gebeuren in directe medezeggenschap door de bevolking. Dit zou ook toelaten de helaas groeiende corruptie in het Belgisch politiek systeem tegen te gaan, want "Sunlight remains

the best detergent...” (België wordt nu inderdaad na Italië als het 2de meest corrupte land van Europa beschouwd).

Hier ook zou men kunnen beginnen op kleine schaal: b.v. het beheer van één der 19 gemeenten. Het experiment kan dan geleidelijk veralgemeend worden, indien het voldoende geeft.

5. brussel = economie van internationale diensten

Op basis van wat voorafgaat, zou Brussel haar enige reële economische troef versterken: haar geografische ligging in het midden van de zwaartepunten van de Europese economie, en haar aantrekkingspool wat diensten betreft in het kader van de EEG, NATO, de Europese hoofdkwartieren van multinationale ondernemingen en drukingsgroepen van allerlei aard.

Men zou bijvoorbeeld een werkelijk Europees Trade Center kunnen oprichten dat het aanbod van alle producten en diensten van de Europese firma's zou concentreren. Brussel zou aldus haar rol van centrum voor informatie-uitwisseling nog versterken. Men zou ten slotte het Europees Parlement kunnen uitnodigen zich te vestigen in Brussel, wanneer de leden ervan de kost en het ongemak van het pendelen tussen Brussel-Luxemburg-Strasbourg beu worden.

konklusies

Waarom is dit alles interessant vanuit Vlaams standpunt bekeken? Er wonen 120.000 Vlamingen te Brussel. Wanneer men door de vooropgestelde strategie de stad Brussel nieuwe kansen biedt, komt dit zeker ook deze Vlamingen ten goede. Verder krijgen deze Vlaamse Brusselaars de finitieve kulturele garanties; en daar zij traditioneel meertalig zijn, worden zij door onze internationale strategie voor de economische toekomst van de stad ook bevoorrecht qua werkgelegenheid.

Er is ook een tweede reden waarom deze voorstellen Vlaanderen aanbevelen. Het direkte Brusselse hinterland is Vlaams, en een economische heropbloei van Brussel zou automatisch zijn weerslag hebben op deze Vlaamse periferie.

Verder op meer algemeen vlak, indien multinationals uit de VS, Japan of Duitsland zich in Vlaanderen hebben gevestigd, kan men zeggen dat één der doorslaggevende redenen dikwijls het bestaan was van Europese hoofdkwartieren te Brussel. Zou wat goed is voor de Brusselse economie dan ook niet goed kunnen zijn voor Vlaanderen toekomst?

De volgende konklusie steunt op het feit dat de opbouw van Europa een noodzaak is voor om het even welk Europees land of regio. Op het einde van deze XXe eeuw wordt het inderdaad noodzakelijk op wereldvlak te werken. Als men zijn lot positief wil beïnvloeden, zal dit moeten gebeuren via instellingen op Europese schaal. Een werkelijk Europese hoofstad laten ontstaan op de rand van Vlaanderen zou dus een troef worden en blijven in Vlaanders spel.

Een laatste argument: deze voorstellen zouden ook een bijdrage zijn tot het langzame maar noodzakelijk opbouwen van Europa. Het ontstaan van een echte Europese hoofstad zou dit moeilijk proces misschien ook wel vooruit helpen, door een efficiënte en milieuvriendelijke infrastructuur voor internationale activiteiten te bevorderen.

redesopvoeding :

perspectief voor een jeugd zonder hoop ?

roos desmet

“Het perspectief van ondergang van alle leven in een nabije toekomst maakt pedagogie zinloos en onmogelijk. Op het huidige doemdenken en op verschillende negatieve ontwikkelingen in de maatschappij dient de pedagogie een antwoord te geven.”(1)

een jeugd zonder hoop ?

Pedagogie is toekomstgericht, eist perspectief, gelooft in groei, maakt ontwikkeling mogelijk. Begrijpen als deze vinden we terug bij ieder die maar enigszins te maken heeft met de opvoeding en begeleiding van kinderen, jongeren en volwassenen : beroemde en minder beroemde pedagogen, theoretici en veldwerkers, vaders en moeders, onderwijzers en gespecialiseerde opvoeders, politici en wetenschapslui,...

Pedagogen worden verondersteld te helpen realiseren wat kinderen, overal ter wereld, invullen achter de oit wel eens gedroomde, gedachte en geuite zin : “later als ik groot ben...” Met Basberg vrezzen we dat we alle identifikatiemogelijkheden die door de kinderen zelf achter die stippletjes worden ingevuld, verboden hebben :

*“vader worden is autoritair
moeder worden is ongemancipeerd
een held die het vaderland redt is reactionair
het geloof verspreiden is opium voor het volk
een uitvinder worden is ongeoorloofde prestatiedrang
succes en roem wijzen op verfoeilijke wedijver
zieke mensen beter maken is bevordering van overbevolking
een actieve rol spelen in het bedrijfsleven is meewerken
aan de groei waar onze wereld aan tenonder gaat.”*

Kinderen kunnen a.h.w. niet meer verlangen naar iets waardevols. Orientaties voor een betere toekomst worden op tijd ingeslikt of verketterd als naïef idealisme.

Tegeelkertijd stellen we hen de wereld van vandaag voor als één grote rotzool: er is geen werk, sociale zekerheden worden afgebouwd, wij leven comfortabel door uitbuiting van de derde wereld, onze Europese